

He designated a room for him

יחד לו בית –

OVERVIEW

The **ברייתא** teaches that if a **נכרי** deposited **חמץ** by a **ישראל**, the **ישראל** is obligated to be **מבער** the **חמץ**; however if **יחד לו בית**, then the **ישראל** is not obligated to be **מבער**. The **ברייתא** concludes; because it is written¹ 'לא ימצא'. According to **רב פפא**, the **פסוק** **רב אשי** is explaining the first case (why he is **לבער** זקוק), while according to **יחד לו בית אין זקוק** [בבתיכם] **לא ימצא** is explaining the latter case (why **יחד לו בית** is explaining the latter case (why **יחד לו בית אין זקוק** (לבער). There is a dispute between **רש"י** and **תוספות** concerning the case of **יחד לו בית**; whether the **ישראל** did accept **אחריות** (תוספות), or he did not accept **אחריות** (רש"י).

פירש הקונטרס² **דלא קיבל עליו אחריות אלא אמר ליה הרי הבית לפניך –** **רש"י** explained that the **ישראל** **did not accept upon himself the responsibility** for the **חמץ** that the **נכרי** was placing in his house, **but rather** the **ישראל** **said to the נכרי**, **'this room is for you;** where you can place your **חמץ** (in any corner)³.

רש"י disagrees with **תוספות**:

וקשה לרבינו יצחק מאי איריא יחד אפילו לא יחד נמי –

And the ר"י has a difficulty with this interpretation; if the **ישראל** was not **מקבל**, why does the **ברייתא** mention that the **ישראל** is **לבערו זקוק** since it was **אחריות**, **even if it was not יחד**, he should **also** not be **לבערו זקוק**.⁴

תוספות asks an additional question:

והכי⁵ **נמי מסיק בסמוך למימר דשכירות קניא**⁶ –

And also how does the גמרא **conclude** from this ruling of **לבער זקוק** **that it teaches us that renting** denotes **acquisition**? It is possible that **שכירות** is **לא קניא** and the **ישראל** is **לא קביל אחריות**, since **לבער זקוק** **ישראל** is **לא קביל אחריות**!

¹ שמות (בא) יב,יט.

² 'כלומר לא קיבלו עליו אלא אמר ליה הרי הבית לפניך הנח באחת מן הזויות' states: **רש"י** בד"ה יחד.

³ According to **רש"י** (understanding of **תוספות**), the **ישראל** is not obligated to be **מבער** this **חמץ**; since he did not accept **אחריות** for it.

⁴ The **גמרא** taught us previously (on ה,ב) that if there is no **אחריות** then the rule is that **של אחרים** (even if the **יחד לו בית** and there was no **ישראל** is **לבערו זקוק**).

⁵ Others change the **גירסא** to 'והכי' ('and how').

⁶ The question **למימרא דשכירות קניא** indicates that the **גמרא** assumed the reason why **לבער זקוק** **יחד לו בית** is since the **נכרי** 'rented' this room it becomes the **רשות** of the **נכרי**, and therefore the **ישראל** is **לבער זקוק**. However, according to **רש"י**, it is **לבער זקוק** since there is no **אחריות** on the **נכרי**. See following footnote # 8.

תוספות offers his interpretation:

– **ופירש רבינו תם דאפילו באחריות מיירי** –

And the ר"ת explains that the case of יחד לו בית can **even be discussing** a case where the ישראל accepted **אחריות** for the נכרי של חמצו, and nevertheless it is לבערו - אין זקוק לבערו

– **ומשום הכי מפיך מלא ימצא⁷ דלא חשיב מצוי כיון שיחד לו בית** –

And therefore (since we are discussing a case where עליו אחריות), the ברייתא **derives** this היתר from the פסוק of **לא ימצא**, **that this חמץ is not considered מצוי (accessible) to the ישראל since the ישראל designated a room for the נכרי** where he can place his חמץ.⁸

תוספות anticipates the following question. רב פפא uses the פסוק of **לא ימצא** for the רישא (if הפקידו - אין זקוק לבערו etc.). How will ר"פ explain the סיפא of יחד לו בית? Why is the ישראל not required to be מבער (since according to תוספות the ברייתא is [even] discussing a case where עליו אחריות)? The ברייתא (according to ר"פ) does not derive this rule from a פסוק! תוספות replies:

– **ורב פפא אית ליה מסברא כיון שיחד לו בית** –

And ר"פ derives this ruling of יחד לו בית אין זקוק לבערו **logically; since he was יחד לו בית** -

הוי כאלו קיבל עליו אחריות על חמצו של נכרי בביתו של נכרי:

It is considered as if he accepted אחריות for the חמץ of a נכרי when the חמץ is physically **in the house of the נכרי**; in which case it is obvious (according to ר"פ), that there is no ביעור בייעור.

SUMMARY

מקבל רש"י maintains that יחד לו בית is discussing a case where the ישראל was not אחריות. However תוספות maintains that even if קיבל עליו אחריות he is not required to be מבער if יחד לו בית; according to רב אשי since it is not בבתיכם and according to רב פפא for it is considered as של נכרי בביתו של נכרי.

THINKING IT OVER

Does רב פפא maintain קניא שכירות?!⁹

⁷ The היתר of לבערו אין זקוק לבערו cannot be derived from אלה רואה אבל אתה רואה של אחרים (as תוספות asked on רש"י), since we are discussing a case of אחריות, where the איסור of הנכרים מן הנכרים applies.

⁸ Initially when the רב אשי stated the היתר is derived from the פסוק of בבתיכם, לא ימצא, the גמרא assumed that יחד לו בית, אין זקוק לבערו, is only because it is not considered בבתיכם since שכירות קניא (there is no היתר of אחרים של אחרים, since the ישראל was אחריות). The גמרא concluded that even if שכירות לא קניא there still is no ביעור, for this חמץ is not 'מצוי' in the בית ישראל since he designated this room for the נכרי.

⁹ See דבר שמואל and מהרש"א (הארוך), חת"ס (בד"ה ובציקון).